

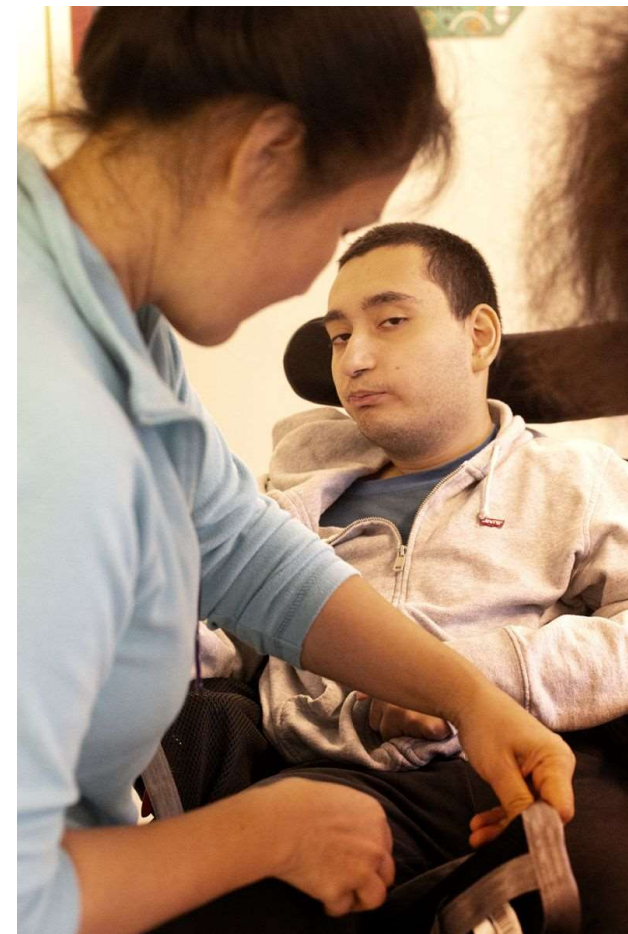
Veileder om gode helse- og omsorgstjenester for personer med utviklingshemming

- *Hva betyr den for barn og unge?*

PLAN FOR ØKTA

- Veileder for gode helse og omsorgstjenester for personer med utviklingshemming.
- Kunnskapsbanken
- Temasidene om veilederen

Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming

Nasjonal veileder

Først publisert: 02. juni 2021
Sist faglig oppdatert: 02. juni 2021

SØKERESULTAT - «UNG»

«ung», «ungdom», «barn og unge»

- ASK på alle arenaer (s.20)
- Selvbestemmelse/beslutningsstøtte (s. 23, 35)
- Informasjon og medvirkning i utforming av egne tjenester (s. 24)
- Aktiv og meningsfylt tilværelse (s. 29)
- Gode barne- og ungdomsår, lek, læring og hverdagsaktiviteter (s. 34)
- Overganger (s. 35, 36)
- Bolig (s. 37)
- Ernæring (s. 43)
- Fysisk aktivitet (s. 44)
- Seksuell helse (s. 46)
- Rus (s. 47)
- Beskyttelse mot vold og overgrep (s.49)
- Velferdsteknologi (s.54)
- Personlig økonomi (s. 56)
- Mistilpasning og sykdom (s. 60)
- Psykisk helse (s. 62)
- Helse (s. 66)
- Palliasjon (s. 68)
- Avlastning (s. 73)

Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming

Nasjonal veileder

Først publisert: 02. juni 2021
Sist faglig oppdatert: 02. juni 2021

NAKU utvikler det faglige grunnlaget for å skape gode levekår for personer med utviklingshemming

[Søk i kunnskapsbanken](#)[Nyheter](#)[Kalender](#)naku.no

Temasider om Helsedirektoratets veileder

Her finner du fagtekster som er basert på forskning, verktøy, gode eksempler fra praksis og andre ressurser som kan være til støtte i arbeidet med å innfri krav og anbefalinger i Helsedirektoratets veileder **Gode helse- og omsorgstjenester til personer med utviklingshemming**.

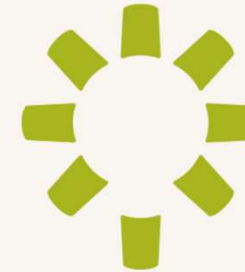
[Gå til temasider om Helsedirektoratets veileder](#)

Kunnskapsbanken

Her finner du artikler, filmer, lenkesamlinger og annet innhold knyttet til tjenester for personer med utviklingshemming.

- Tips! Start med å lese artikkelen [Om utviklingshemming](#)

[Skjul sektorer](#)

Arbeid og aktivitet

[Ordinært arbeid](#)
[Dagsenter](#)
[Arbeidsrettede tiltak](#)

Pårørende og familie

[Foreldre](#)
[Søsken](#)
[Foreldre med utviklingshemming](#)

Helse og omsorg

[Rus](#)
[Habilitering](#)
[BPA](#)
[Psykisk helse](#)

[Helse](#)
[Ernæring](#)
[Seksualitet](#)
[Legemidler](#)
[Aldring](#)

Hjem og miljø

[Boformer](#)
[Universell utforming](#)

Kultur og fritid

[Aktivitetsområder](#)
[Støttekontakt](#)

Oppvekst og utdanning

[Barnehage](#)
[Grunnskole](#)
[SFO](#)
[Videregående opplæring](#)
[Voksenopplæring](#)

Tema og fagområde

[CRPD](#)
[Diagnose](#)
[Kriminalitet](#)
[Kommunikasjon](#)
[Minoritetsbakgrunn](#)
[Selvbestemmelse](#)
[Tvang og makt](#)
[Livssyn](#)
[Identitet](#)
[Ledelse og organisering](#)

Kunnskapsbankens artikler om

Grunnskole

Nytt søk

Introduksjon

Grunnskole

Barn med utviklingshemming er barn som ofte trenger ekstra oppfølging og hjelp. Barn som ikke har eller kan få tilfredsstillende utbytte av ordinær opplæring har rett på spesialundervisning f. 1

[Åpne artikkel](#)

Grunnskole: Forskning

Organisering av skoletilbudet til elever med utviklingshemming Når barn med nedsatt funksjonsevne er i barnehage, går de stort sett i barnehager sammen med alle andre barn, men når de kommer over i f. 1

[Åpne artikkel](#)

Grunnskole: Lovverk og statlige føringer

FN konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne Konvensjonens formål er "å fremme, verne om og sikre mennesker med nedsatt funksjonsevne full og likeverdig rett til å nyte f. 1

[Åpne artikkel](#)

Grunnskole: Ressurser og materiell

ASK-loftets nettsider inneholder teoretisk og praktisk fagstoff omkring alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK). Sidene skal gjøre relevant teori om bruk av ASK lettere tilgjengelig og gjennom f. 1

[Åpne artikkel](#)

Bruk av teknologi i opplæringen

Statped har utviklet en egen læringsressurs på sin nettside som omhandler teknologi i opplæringen. På disse sidene finnes artikler om erfaringer og metodikk samt konkrete tips til oppgaver f. 1

[Åpne artikkel](#)

Fordypning

Her ser du alt relevant innhold i Kunnskapsbanken, sortert alfabetisk.

Alt innhold

Introartikler

§ Lovverk og statlige føringer

Forskning

Eksempler

Filmer

Artikler

Abel har downs syndrom

Artikkelsamling om multifunksjonshemming

Begrepene integrering og inkludering

Bruk av nettbrett i spesialundervisning

Bruk av teknologi i opplæringen

Deltakelsesfokuset IOP-mal

Diagnose og skole

Eksempel: Bruk av nettbrett i skole-hjem samarbeid

Fra ungdomsskole til videregående skole. Eksempel fra Alta.

Overgang fra barnehage til skole

Overgangen mellom ulike skoleslag

Overganger - En veileder til arbeidet

Skoleveien - To historier om skolestart

Grunnskole: Ressurser og materiell

Inkludering

Mobbing og mistrivsel - hva skal skolen gjøre?

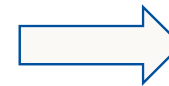
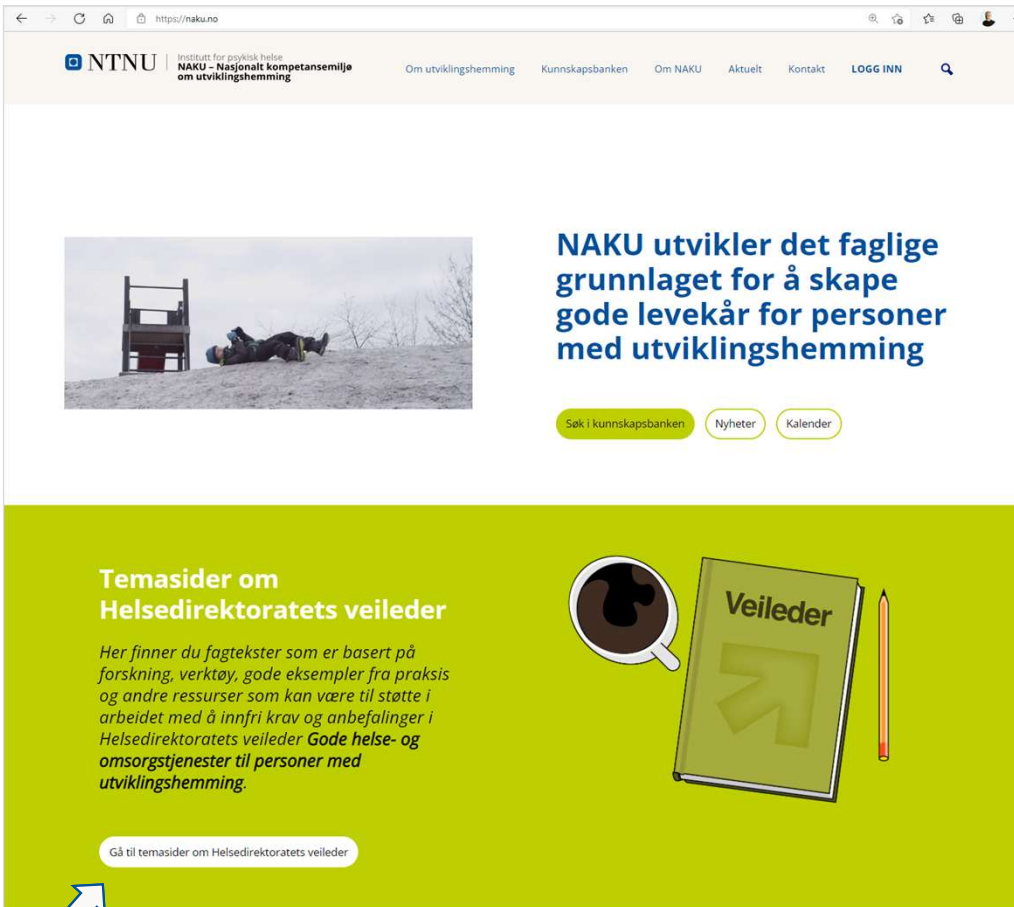
Nettsted om spesialundervisning

Overgang fra barnehage til skole

Overgangen mellom ulike skoleslag

Eksempel

TEMASIDER OM HELSEDIREKTORATETS VEILEDER

- Samme inndeling av kapitler.
- Fagtekster
- Verktøy
- Filmklipp
- Gode eksempler
- Brukererfaringer

1

Om veilederen og
temasidene

2

Samarbeid og
kompetanse

3

Persontreerte
og individuelt
tilrettelagte
tjenester

4

Livsfaser og
overganger

5

Habilitering og
bistand i
dagliglivet

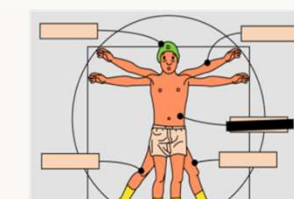
6

Helseoppfølging

7

Familie,
pårørende og
verge

8

Dokumentasjon
og taushetsplikt

Utdrag

KAPITTEL

4

Livsfaser- og overganger

Gode overganger er vesentlig for trygghet, forutsigbarhet og et godt samordnet tilbud. Dette kapitlet ser på hvordan du kan skape gode overganger.

[4.1 God start for barnet og familien](#)

[4.2 Barne- og ungdomsår](#)

[4.3 Overgang til voksenlivet](#)

[4.4 Bolig](#)

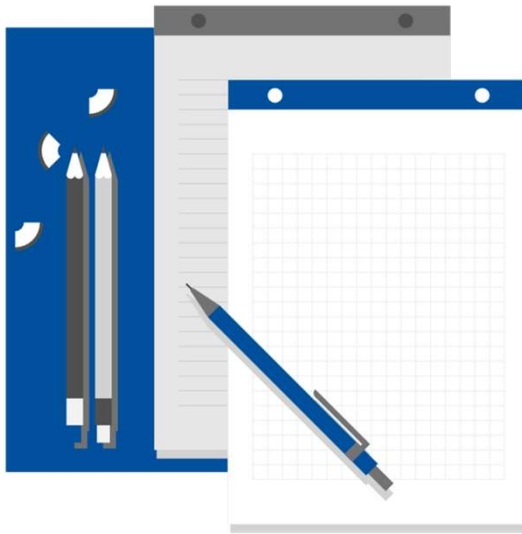
[4.5 Jobb eller dagaktivitetstilbud](#)

[4.6 Alderdom](#)

Her finner du:

- Lovverk og føringer
- Oversikt over skal- og må-punktene.
- Eksempler:
  - Artikler om gode overganger
  - Alta kommune om overgang mellom ungdomsskole til videregående.
  - Statped om inkludering i barnehage/barneskole.
  - Film fra Bykle kommune om tilrettelegging for multifunksjonsnedsettelse.
  - Film fra Vefsn kommune om overgang fra barneskole til ungdomsskole.
  - Nettressurser.
  - Med mer

Takk for meg!

Sjekk Kunnskapsbanken på naku.no

Følg NAKU på Facebook.

Epost: eivind.bjerksetmyr@ntnu.no